

Daniel Kitabı - Qırx Üçüncü Bölüm

Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyində Viranəlik İyrəncliyinin simvolizminin açıqlanması

Jeff Pippenger
2024-01-07

Pavelin bütperəst Romanı eramızın 538-ci ilində papalığın hakimiyyətə yüksəlməsini ləngidən qüvvə kimi müəyyən etməsi, William Millerin Daniel kitabında “gündəlik” ifadəsinin bütperəstliyi təmsil etdiyini təsbit edən dəlil kimi tanıdığı şahidlik oldu. William Millerin çərçivəsi, ardınca papalığın gəldiyi bütperəstliyin iki viranedicisi qüvvəsi üzərində qurulmuşdu. Millerin həmin çərçivəni dəstəkləyən ən mühüm kəşfi, Pavelin 2 Salonikilərə məktubunun ikinci fəslində verdiyi şahidlik idi; burada Pavel müəyyən edir ki, bütperəst Romanın yaratdığı papalıq üzərindəki maneə aradan götürüləcəkdir ki, “günah adamı” Allahın məbədinə yerləşdirilsin və özünü Allah olduğunu göstərsin.

Daniel kitabında bütperəstliyi təmsil edən “gündəlik” rəmzinin ardınca həmişə papalığı ifadə edən bir rənzər gəlir; istər bu, xarabalıq gətirən günahkarlıq, istərsə də xarabalıq iyrəncliyi kimi təqdim olunsun. Lakin Məsihin, eramızın 66-cı ilindən 70-ci ilə qədər olan üç il yarım ərzində baş vermiş Yerusəlimin mühasirəsi və məhvi ilə bağlı məsihilərə etdiyi xəbərdarlıqda, Məsih “peyğəmbər Danielin dediyi xarabalıq iyrəncliyi”ni Yerusəlimdə olan məsihilərin dərhal qaçması üçün əlamət kimi göstərdi. Tarix göstərir ki, bu əlamət papalıq Romanın deyil, bütperəst Romanın rəmzi idi. Əgər möminlər mühasirədən və məhvdən qaçmaq istəyirdilərsə, bu əlaməti tanımalı idilər. “Peyğəmbər Danielin dediyi xarabalıq iyrəncliyi” bütperəst Romanın rəmzidir, yoxsa papalıq Romanın?

Buna görə də siz Daniel peyğəmbər vasitəsilə deyilmiş viranəlik iyrəncliyini müqəddəs yerdə dayanmış gördüyünüz zaman, (oxuyan anlasın:) o zaman Yəhudeyada olanlar dağlara qaçsınlar; damın üstündə olan evindən bir şey götürmək üçün aşağı enməsin; tarlada olan da paltarını götürmək üçün geri qayıtmasın. O günlərdə hamilə olanların və süd verənlərin vəziyyəti halına! Lakin dua edin ki, qaçışınız nə qısqda, nə də şənbə günündə olsun. Çünki o zaman böyük məşəqqət olacaqdır; dünyanın başlanğıcından indiyədək onun kimisi olmamışdır və heç vaxt da olmayacaqdır. Əgər o günlər qısaldılmasaydı, heç bir bəşər xilas olmazdı; lakin seçilmişlərin xətrinə o günlər qısaldılacaqdır. Matta 24:15–22.

Bacı Uayt bu xəbərdarlığın eramızın 66-cı ilindən 70-ci ilə qədər Yerusəlimin məhv edilməsi tarixində necə yerinə yetdiyini şərh edir və o müəyyən edir ki, hələ də Yerusəlimdə qalan məsihçilər üçün qaçmağın əlaməti bayraq, yəni Roma ordusunun döyüş nişanı idi. Belə isə, “peyğəmbər Danielin söylədiyi viranəlik iyrəncliyi” bütperəst Roma idimi, yoxsa Millerin öz çərçivəsini əsaslandırıdığı kimi, papalıq Romamı idi?

Uilyam Miller Romanın hər iki təzahürünü (bütperəstliyin ardınca papalığı) anlamağa yönəldilmişdi, lakin yaşadığı tarixin təsiri ilə o, hər iki səltənəti bir səltənət kimi nəzərdən keçirməyə məcbur idi. Və əlbəttə, onlar bir səltənətdir, lakin eyni zamanda bir-birinin ardınca

gələn iki səltənəti də təmsil edirlər. 1798-ci ilin peyğəmbərlik tarixi Milleri Romanı əsasən bir səltənət kimi ele almağa məcbur etmişdi. 1798-ci ildə Miller Məsihin İkinci Gəlişinin təxminən iyirmi beş il sonra baş verəcəyinə inanırdı. O, papalıq Romanın 1798-ci ildə ölümcül yara aldığını çox yaxşı bilirdi. Miller üçün papalıq Romadan sonra gələcək başqa yer üzünə aid səltənətlər yox idi, çünki Məsih qayıtmaq üzrə idi.

Millerin yerləşdiyi tarix çərçivəsində o, Danielin ikinci fəslindəki heykəlin dörd dünyəvi padşahlığı təmsil etdiyini anlayırdı, çünki Danielin şəhadət etdiyi məhz bu idi.

Dördüncü padşahlıq isə dəmir kimi güclü olacaq; çünki dəmir hər şeyi parça-parça edib ram edir; və bütün bunları qıran dəmir kimi, o da parça-parça edib əzəcək. Ayaqları və barmaqları isə qismən dulusçu gili, qismən dəmir olaraq gördüyünə görə, padşahlıq bölünmüş olacaq; lakin sən dəmirin palçıqlı gil ilə qarışdığını gördüyünə görə, onda dəmirin qüvvəsindən də olacaq. Daniel 2:40, 41.

Miller başa düşürdü ki, cəmi dörd padşahlıq var idi və dördüncü, son padşahlıq Roma idi; o isə tarixdən bilirdi ki, bu, büt-pərəst Romanın ardınca gələn papalıq Romadır. Miller üçün dördüncü padşahlıq, Danielin sözünə uyğun olaraq, “bölünmüş” idi; lakin Millerə görə bu bölünmə yalnız Roma padşahlığının hərfi və ruhani cəhətləri arasındakı fərqi ifadə edirdi. O haqlı idi, lakin onun anlayışı məhdud idi.

Miller büt-pərəst və papalıq Romanın bölgüsünün Pavelin müəyyən etmək üçün qaldırıldığı bölgüyə əsaslandığını görmədi. Pavel (və Vəftizçi Yəhya) müəyyən etdi ki, çarmıx dövründə zahiri olan ruhani olana keçməli idi. Bu anlayış olmadan Miller Romanın mahiyyət etibarilə iki mərhələsi olan bir padşahlıq olduğunu qəbul etməyə məcbur oldu. Və əlbəttə, o haqlı idi (lakin məhdud şəkildə). O görə bilmədi ki, ruhani Roma zahiri Babil ilə təmsil olunurdu, çünki ruhani Roma (papalıq) eyni zamanda ruhani Babildir.

Daniel kitabının ikinci fəslindəki dörd padşahlıqdan birincisi olan həqiqi Babil dördüncü padşahlığın tipi olacaqdı, çünki birinci həmişə sonuncunu təmsil edir. Büt-pərəst Roma Babil tərəfindən tipləndirilmişdi, lakin həm büt-pərəst Roma, həm də Babil ruhani Romanı (papalığı) tipləndirirdi. Buna görə də papalıq beşinci padşahlıq idi və Babil tərəfindən təmsil olunurdu. Sister White-ın həqiqi İsrailin yetmiş il Babil əsarətində qalmasını ruhani İsrailin min iki yüz altmış il ruhani Babil əsarətində qalması ilə müqayisə etməsinin əsas səbəblərindən biri də budur.

“Allahın yer üzündəki kilsəsi bu uzun, amansız təqib dövrü ərzində əsarət zamanı Babildə əsir saxlanılan İsrail övladları nə qədər həqiqi əsarətdə idilərsə, bir o qədər həqiqi mənada əsarətdə idi.” Prophets and Kings, 714.

Buna görə də Miller büt-pərəst Romanı daha konkret şəkildə müəyyən edən peyğəmbərlik yerinə yetmələrini papalıq Romanı ilə bir-birinin yerinə işlətməkdə heç bir çətinlik görmürdü. Davam etdikcə buna dair nümunələr verəcəyik, lakin əgər Millerin büt-pərəst Roma ilə papalıq Romanı vahid bir padşahlıq kimi qəbul etdiyini anlasaq, onda başa düşə bilərik ki, İsanın “peyğəmbər Danielin söylədiyi viranəlik iyrənciliyi”nə büt-pərəst Romanın yerinə yetməsi kimi istinad etməsində Miller nə üçün heç bir problem görmürdü, eyni zamanda Daniel kitabındakı “viranəlik

iyrəncliyi” ifadəsini papalıq Romanın rəmzi kimi başa düşürdü. Miller viran edən üç qüvvəni görə bilmirdi və bu səbəbdən onun peyğəmbərlik çərçivəsi məhdud idi, hərçənd doğru idi.

Bəs Məsihin qabaqcadan dediyi kimi, 66-cı ildə bütperəst Roma öz bayraqlarını məbədin müqəddəs hədudları içində yerləşdirdikdə baş vermiş tarixi yerinə yetmədəki uyğunsuzluğu necə başa düşməliyik? “Peyğəmbər Danielin dediyi viranəlik iyrəncliyi” bütperəst Romanınmı, yoxsa papalıq Romanınmı rəmsizdir? Bu dilemmaya cavab, iki deyil, üç viranə edən qüvvəni qəbul etdikdə olduqca sadə olur. Biz Məsihin Yerusəlimin məhvi barədə qabaqcadan dediyinin yerinə yetməsi ilə bağlı Bacı Uaytın şərhinə bağlı başlayaq.

“Yəhudilərin Məsihi çarmıxa çəkməsində Yerusəlimin məhvi də ehtiva olunmuşdu. Qolqotada tökülən qan onları bu dünya və gələcək dünya üçün məhvə sürükləyən ağırlıq oldu. Allahın lütfünü rədd edənlərin üzərinə hökmün enəcəyi böyük son gündə də belə olacaq. Onların büdrəmə qayasası olan Məsih o zaman onlara intiqam alan bir dağ kimi görünəcək. Onun camalının izzəti, salehlər üçün həyat olduğu halda, pislər üçün yandırır-yaxan bir od olacaq. Rədd edilmiş məhəbbətə, xor görülmüş lütfə görə günahkar məhv ediləcək.”

“Bir çox misallar və təkrar olunan xəbərdarlıqlar vasitəsilə İsa, Allahın Oğlunu rədd etməyin yəhudilər üçün hansı nəticə verəcəyini göstərdi. Bu sözlərlə O, hər dövrdə Onu Öz Xilaskarı kimi qəbul etməkdən imtina edənlərin hamısına müraciət edirdi. Hər bir xəbərdarlıq onlar üçündür. Təhqir edilmiş məbədin, itaətsiz oğulun, yalançı bağbanların, həqarətlə baxan bənnaların qarşılığı hər bir günahkarın təcrübəsində vardır. Əgər o, tövbə etməzsə, onların qabaqcadan göstərdiyi hökm onun da aqibəti olacaqdır.” The Desire of Ages, 600.

Paul hərfi olandan ruhani olana keçidi müəyyənləşdirərkən göstərir ki, bu keçid çarmıx dövrü ərzində baş vermişdir və qeyd edilməlidir ki, Yerusəlimin məhv edilməsi birbaşa çarmıxla əlaqəlidir. Əvvəlcə hərfi Babil tərəfindən həyata keçirilmiş hərfi Yerusəlimin məhv edilməsi son dəfə hərfi Roma tərəfindən həyata keçirildi, çünki İsa həmişə sonu başlanğıcla təmsil edir. Babilin bütperəst hakimiyyəti ilə başlamış müqəddəs məkanın və ordunun tapdalanması Romanın bütperəst hakimiyyəti ilə başa çatdı.

Ruhani Yerusəlimin ruhani tapdalanması papalıq Romanın vasitəsilə həyata keçirildi və bu tapdalanma dövrlərinin hər ikisi (hərfi və ruhani) Allahın xalqının üçüncü viranedicisi qüvvə tərəfindən tapdalanmasını təmsil edir; bu qüvvə Roma baxımından müasir Roma adlanır.

Allahın xalqını təqib edən üç viranedicisi qüvvə vardır. Bütperəstliyin əjdahası, onun ardınca gələn katolisizmin dəniz vəhşi heyvanı, və bunun da ardınca gələn Birləşmiş Ştatların yer vəhşi heyvanı (yalançı peyğəmbər). Bütperəstlik, hərfi İsraili tapdalayan müxtəlif bütperəst qüvvələrlə təmsil olunurdu. Sonra papalıq 538-dən 1798-ə qədər min iki yüz altmış il ərzində mənəvi İsraili tapdaladı. Əjdaha, vəhşi heyvan və yalançı peyğəmbərin üçqat ittifaqı müasir Romadır və o da bazar günü qanunu böhranının “saat”ı zamanı Allahın xalqını tapdalayır. Əjdaha, vəhşi heyvan və yalançı peyğəmbərin üç viranedicisi qüvvəsi həmçinin bütperəst Roma, papalıq Roması və müasir Roma kimi təmsil olunur.

Vəhy on yeddinci fəslin terminləri ilə desək, bütperəstlik ilk dörd padşahdır; beşinci padşah papalıqdır, altıncı, yeddinci və səkkizinci padşahlar isə müasir Romanın üçqat birliyidir.

Və yeddi padşah vardır: onlardan beşi yıxılmışdır, biri vardır, digəri isə hələ gəlməmişdir; və o gələndə qısa bir müddət qalmalıdır. Və olub artıq olmayan vəhşi heyvan — məhz odur səkkizinci; o yeddidəndir və həlaka gedir. Vəhy 17:10, 11.

Danielun ikinci fəslinin baxımından, bütperəstlik həqiqi Babildən həqiqi Romaya qədər olan dörd padşahlığın hamısıdır. Ruhani Babil papalıqdır (qızıl baş), əjdaha, vəhşi heyvan və yalançı peyğəmbərin üçqat ittifaqı isə (müasir Roma) ölümçül yarası sağalmış ruhani Midiya-Farsın, ruhani Yunanıstanın və ruhani Romanın üçqat ittifaqı ilə təmsil olunur.

İsa “peyğəmbər Danielin bəhs etdiyi viranəlik iyrəncliyi”nə istinad edərkən, məsihçilərin Romanın üç mərhələsinin hər birində tanınmalı olduqları müəyyən bir “əlamət”i göstərirdi. Bütperəst Roma, papalıq Romanı və müasir Roma hamısı Allahın xalqını təqib edir. Bu təqib peyğəmbərlikdə məbədin və ordunun tapdalanması kimi təsvir olunur. İsa bu təqib dövrlərinin üç mərhələsinin hər biri üçün həmin təqibin yaxınlaşmasına dair bir xəbərdarlıq verdi. Romanın hakimiyyətinin “əlamət”i məbədin daxilində yerləşdirildikdə, Yerusəlimdən qaçmağın vaxtı gəlib çatmışdı. İsa Danielin “viranəlik iyrəncliyi” ifadəsini yer üzündəki bir hakimiyyətin simvolu kimi deyil, məsihçilərin tanınmalı olduqları əlamətin simvolu kimi işlədirdi.

“İsa Ona qulaq asan şagirdlərə dönük İsrailin üzərinə enəcək hökmləri, xüsusilə də Məsihi rədd edib çarmıxa çəkdiklərinə görə onların üzərinə gələcək ədalətli intiqamı bəyan etdi. Dəhşətli kulminasiyadan əvvəl açıq-aşkar əlamətlər görünəcəkdə. Qorxulan saat qəflətən və sürətlə gələcəkdi. Xilaskar Öz davamçılarını belə xəbərdar etdi: ‘Beləliklə, siz Daniel peyğəmbər vasitəsilə deyilmiş viranəlik iyrəncliyini müqəddəs yerdə durmuş görəndə zaman, (oxuyan anlasın:) o vaxt Yəhudiyyədə olanlar dağlara qaçsınlar.’ Matta 24:15, 16; Luka 21:20, 21. Romalıların bütperəst bayraqları şəhər divarlarından bir neçə stadion kənara qədər uzanan müqəddəs sahədə qaldırıldığı zaman, Məsihin davamçıları qaçmaqla nicat tapmalı idilər. Xəbərdaredici əlamət göründükdə, xilas olmaq istəyənlər heç bir gecikmə etməməli idilər. Bütün Yəhudiyyə diyarında, eləcə də Yerusəlimin özündə qaçış işarəsinə dərhal itaət edilməli idi. Təsədüfən damın üstündə olan adam, ən qiymətli xəzinələrini belə xilas etmək üçün evinə enməməli idi. Tarlalarda və ya üzüm bağlarında işləyənlər, günün istisində əmək çəkdikləri zaman kənara qoyduqları üst paltarları götürmək üçün geri qayıtmağa vaxt sərf etməməli idilər. Ümumi məhvin içində düşməsinlər deyə, bir an belə tərəddüd etməməli idilər.” Böyük Mübarizə, 25.

Həmin parçadan məlum olur ki, Bacı Uayt “viranəlik iyrəncliyi”ni, romalıların “müqəddəs yerdə” qurduqları “bütperəst bayraqlar”la təmsil olunan, “yanılmaz bir əlamət” kimi müəyyən edir. İsa “viranəlik iyrəncliyi” ifadəsini nə bütperəst Romanın, nə də papalıq Romanın hər hansı bir hakimiyyətini təmsil etmək üçün deyil, bir “əlamət” kimi işlədirdi. “Əlamət” məbədin müqəddəs yerində qoyulduqda, məsihçilər Yerusəlimdən qaçmalı idilər ki, “ümumi məhvə cəlb olunmasınlar.” Bacı Uayt eyni parçanın sonrakı hissəsində daha irəli gedərək müəyyən edir ki, dağıntını göstərən Məsihin peyğəmbərliyi bir deyil, birdən çox yerinə yetirilməyə malik idi.

“Xilaskarın Yerusəlim üzərinə hökmlərin gəlməsi barədə peyğəmbərliyi daha bir yerinə yetməyə malikdir; o dəhşətli viranəlik isə bunun yalnız solğun bir kölgəsi idi. Seçilmiş şəhərin aqibətində biz Allahın mərhəmətini rədd etmiş və Onun qanununu ayaq altına almış bir

dünyanın hökmünü görə bilərik. Yer üzünün cinayətlə dolu uzun əsrləri boyunca şahid olduğu bəşəriyyət səfalətinin qeydləri qaranlıqdır. Bunları düşünərkən ürək xəstələnir, ağır taqətdən düşür. Göylərin hakimiyyətini rədd etməyin nəticələri dəhşətli olmuşdur. Lakin gələcəyin vəhyələrində bundan da daha qaranlıq bir mənzərə təqdim olunur. Keçmişin salnamələri,—qarışıqlıqların, münaqişələrin və inqilabların o uzun ardıcılığı, ‘döyüşçünün ... gurultulu səs-küylə olan hər vuruşması və qana bulanmış geyimlər’ (İsaiah 9:5),—Allahın cilovlayıcı Ruhunun pislərdən tamamilə geri çəkilməsi, insan ehtirasının və şeytani qəzəbin coşmasını artıq saxlamayacağı o günün dəhşətləri ilə müqayisədə nədir ki! O zaman dünya Şeytanın hökmranlığının nəticələrini, heç vaxt olmadığı kimi, görəəcəkdir.”

“Lakin o gündə, Yerusəlimin məhv edildiyi vaxtda olduğu kimi, Allahın xalqı—dirilər arasında yazılmış tapılan hər kəs—xilas ediləcək. Yeşaya 4:3. Məsih bəyan etmişdir ki, O, Öz sadıqlarını Öz yanına toplamaq üçün ikinci dəfə gələcək: «O zaman yer üzünün bütün tayfaları matəm edəcək və İnsan Oğlunun göyün buludları üzərində qüdrət və böyük izzətlə gəldiyini görəceklər. O, mələklərini böyük şeypur səsi ilə göndərəcək və onlar Onun seçilmişlərini göylərin bir başından o biri başına qədər, dörd küləkdən toplayacaqlar». Matta 24:30, 31. O zaman Müjdəyə itaət etməyənlər Onun ağzının ruhu ilə məhv ediləcək və Onun gəlişinin parlaqlığı ilə həlak olacaqlar. 2 Salonikililərə 2:8. Qədim İsrail kimi, pislər də özlərini özləri məhv edirlər; onlar öz təqsirləri üzündən yıxılırlar. Günahlı həyat sürməklə onlar özlərini Allahla elə bir uyğunsuz vəziyyətə salmışlar, təbiətləri şərlə elə alçalmışdır ki, Onun izzətinin zühuru onlar üçün yandırır-yaxan bir od olur.”

“Qoy insanlar diqqətli olsunlar ki, Məsihin sözlərində onlara çatdırılan dərsi laqeydliklə kənara qoymasınlar. O, şagirdlərini Yerusəlimin məhvi barədə xəbərdar edərək, onlara yaxınlaşan fəlakətin bir əlamətini vermişdi ki, qaça bilsinlər; eləcə də O, dünyanı son məhvin günü barədə xəbərdar etmiş və onun yaxınlaşmasının nişanələrini vermişdir ki, istəyən hər kəs gələcək qəzəbdən qaça bilsin. İsa bəyan edir: ‘Və günəşdə, ayda və ulduzlarda əlamətlər olacaq; yer üzündə isə millətlərin sıxıntısı olacaq.’ Luka 21:25; Matta 24:29; Mark 13:24–26; Vəhy 6:12–17. Onun gəlişinin bu müjdəçilərini görənlər ‘bilsinlər ki, yaxındır, lap qapılırdadır.’ Matta 24:33. ‘Buna görə də oyaq qalın,’ Onun xəbərdarlıq sözləridir. Mark 13:35. Xəbərdarlığa qulaq asanlar qaranlıqda qoyulmayacaqlar ki, o gün onları qəfil yaxalasın. Lakin oyaq qalmaq istəməyənlər üçün ‘Rəbbin günü gecə oğru kimi gəlir.’ 1 Salonikililərə 5:2–5.”

The Great Controversy, 36, 37.

Bacı Uayt bu sözləri yazanda, Qüdsün məhvinin hələ gələcəkdə baş verəcək bir yerinə yetirilməsi var idi. Dünyanın sonunda müasir Roma (əjdaha, vəhşi heyvan və yalançı peyğəmbər) üzərinə icra olunan cəza hökmü ruhani Babilin son süqutunu təmsil edir, lakin ruhani Babil (papalığ) artıq bir dəfə, 1798-ci ildə süqut etmişdi. Qüdsün məhvi Allahın mürtəd bir kilsə üzərinə icra etdiyi cəza hökmünü təmsil edir.

Eramızın 66-cı ilindən 70-ci ilinə qədər olan üç il yarım ərzində Yerusəlimin məhv edilməsi, dünyanın sonunda müasir Romanın (əjdaha, vəhşi heyvan və yalançı peyğəmbər) üzərinə gətirilən Allahın cəzaverici hökmünün icra etdiyi məhvi təmsil edir. Eramızın 66-cı ilindən 70-ci ilinə qədər bütpərəstlik vasitəsilə həyata keçirilmiş Yerusəlimin mühasirəsi və məhv edilməsi tam olaraq üç il yarım davam etdi.

Papalıq tərəfindən həyata keçirilmiş ruhani Qüdsün mühasirəsi və məhv edilməsi 538-ci ildən 1798-ci ilə qədər üç yarım peyğəmbərlik ili davam etdi. Həmin iki təsvir müasir Romanın meydana gətirdiyi Bazar günü qanunu böhranının “saat”ında Qüdsün mühasirəsini və məhvini təmsil edir. Qüdsün üç məhvindən sonuncusu, Daniel kitabında göstərildiyi kimi, geri döndərilir.

Daniel kitabı Babilin Yerusəlimi fəth edib dağıtması ilə başlayır və Babilin məhvi, Yerusəlimin qələbəsi ilə başa çatır. Hər üç döyüşdə xristianlara yaxınlaşan müharibədən qaçmaları üçün bir əlamət verilmişdi. Miladdan sonra 66-cı ildə bu, bütperəst Romanın orduları öz nişanlarını (döyüş bayraqlarını) məbədin müqəddəs ərazisində ucaltdıqları zaman idi. 538-ci ildə isə bu, “günah adamı”nın aşkara çıxması, Allahın məbədinə (xristian kilsəsində) oturub özünü Allah kimi göstərməsi zamanı idi; həmin il Orlean Məclisində bazar günü haqqında qanun qəbul etdikdə bu baş verdi. Bazar gününün məcburi şəkildə tətbiqi papalığın xristian aləmi üzərindəki hakimiyyətinin sübutu kimi təqdim etdiyi şeydir; çünki onlar (doğru olaraq) iddia edirlər ki, Allahın Kəlamında bazar günü ibadətində heç bir dəstək yoxdur və onların xristianlıqda bazar gününü ibadət günü kimi təsis etmələri, onların bütperəst ənənə və adətlərinin səlahiyyətinin Müqəddəs Kitabdan üstün olmasının sübutudur.

538-ci ildə məsihçilər Roma kilsəsindən ayrılmalı idilər; təkcə ona görə yox ki, o, həqiqi mənada məsihçi kilsəsi deyildi, həm də ona görə ki, papalıq hakimiyyətinin əlaməti Allahın kilsəsinin müqəddəs hədudları daxilində yerləşdirilmişdi. Bacı Uayt, Allahın kilsəsinin min iki yüz altmış il müddətinə səhraya qaçdığı dövrü başlayan həmin tarixin ayrılma prosesini müəyyən edir.

“Lakin nurun Şahzadəsi ilə qaranlığın şahzadəsi arasında heç bir birlik yoxdur və onların ardıcılıqları arasında da heç bir birlik ola bilməz. Xristianlar bütperəstlikdən yalnız yarımcıq dönmüş olanlarla birləşməyə razılıq verdikdə, onlar həqiqətdən getdikcə daha da uzaqlaşdıran bir yola qədəm qoydular. Şeytan Məsihin ardıcılıqlarından belə böyük bir sayını aldatmaqda müvəffəq olduğuna görə sevinc duydu. Sonra o, öz qüdrətini bunlar üzərində daha tam şəkildə işə saldı və onları Allaha sədaqətli qalanları təqib etməyə sövq etdi. Həqiqi xristian imanına necə qarşı çıxmağı, vaxtilə onun müdafiəçiləri olmuş olanlar qədər, heç kəs bu qədər yaxşı bilmirdi; və bu mürtəd xristianlar, yarımbütperəst yoldaşları ilə birləşərək, müharibələrini Məsihin təlimlərinin ən mühüm xüsusiyyətlərinə qarşı yönəldilər.”

Sadiq qalmaq istəyənlərin kahinlik libasları altında gizlədilərək kilsəyə daxil edilən aldatmalara və iyrəcnliklərə qarşı mətanətlə dayanması üçün ümitsiz bir mübarizə tələb olunurdu. Müqəddəs Kitab iman ölçüsü kimi qəbul edilmirdi. Dini azadlıq təlimi bədət adlandırılırdı və onu müdafiə edənlər nifrətə məruz qalır və təqib olunurdular.

“Uzun və şiddətli bir mübarizədən sonra, sadiq olan azlıq qərara gəldi ki, əgər mürtəd kilsə hələ də özünü yalandan və bütperəstlikdən azad etməkdən imtina edərsə, onunla bütün birliyi ləğv etsin. Onlar gördülər ki, Allahın Kəlamına itaət etmək istəyirlərsə, ayrılıq mütləq zərurətdir. Öz canları üçün ölümcül olan yanlışlıqlara dözməyə və övladlarının, eləcə də övladlarının övladlarının imanını təhlükəyə atacaq bir nümunə qoymağa cəsarət etmədilər. Sülhü və birliyi təmin etmək naminə onlar Allaha sədaqətlə uyğun gələn hər cür güzəştə getməyə hazır idilər; lakin onlar hiss edirdilər ki, hətta sülh belə prinsipi qurban vermək bahasına həddindən artıq baha başa gələrdi. Əgər birlik yalnız həqiqət və salehliyin güzəşti

hesabına təmin oluna bilərdisə, onda qoy ayrılıq olsun, hətta müharibə də.” The Great Controversy, 45.

Bu fikirləri növbəti məqalədə davam etdirəcəyik.

“Əbədiyyət qarşımızda uzanır. Pərdə az sonra qaldırılacaq. Bu təntənəli, məsuliyyətli mövqeyi tutan bizlər nə edirik, nə barədə düşünürük ki, ətrafımızda canlar həlak olduğu halda, öz rahatlığımıza olan xudbin sevgimizdən yapışıb qalırıq? Ürəklərimiz tamamilə daşlaşıbmı? Başqalarının xilasını nəminə görməli olduğumuz bir işimiz olduğunu hiss edə və ya anlaya bilmirikmi? Qardaşlar, siz o zümrədənsiniz ki, gözləri olduğu halda görmür, qulaqları olduğu halda eşitmir? Məgər Allah Öz iradəsi barəsində sizə bilik vermişdirsə, bu əbəs yerədirmi? Məgər O, sizə xəbərdarlıq ardınca xəbərdarlıq göndərmişdirsə, bu əbəs yerədirmi? Yer üzünün başına gəlmək üzrə olanlar barədə əbədi həqiqətin bəyanlarına inanırsınızmı, Allahın hökmlərinin xalqın üzərində asılı qaldığına inanırsınızmı, və yenə də rahatlıq içində, tənbel, laqeyd, zövq düşkünü halda otura bilərsinizmi?”

“İndi Allahın xalqının öz məhəbbətini bu dünyaya bağlamasının və ya xəzinəsini burada toplamasının vaxtı deyil. O zaman uzaqda deyil ki, biz də ilk şagirdlər kimi, viran və tənha yerlərdə sığınacaq axtarmağa məcbur olacağıq. Roma ordularının Yerusəlimi mühasirəyə alması Yəhudeyadakı məsihçilər üçün qaçış işarəsi olduğu kimi, papal şənabəsini icra etdirən fərmanda millətimizin hakimiyyəti öz üzərinə götürməsi də bizim üçün bir xəbərdarlıq olacaqdır. O zaman böyük şəhərləri tərk etməyin vaxtı gələcək; bunun ardınca, dağlar arasındakı xəlvət yerlərdə təcrid olunmuş məskənlərə çəkilmək üçün kiçik şəhərləri də tərk etməyə hazırlaşmaq lazım olacaq. Və indi, burada bahalı yaşayış yerləri axtarmaq əvəzinə, biz daha yaxşı bir ölkəyə, yəni səmavi olana köçməyə hazırlaşmalıyıq. Vasitələrimizi nəfisi məmnuniyyətə sərf etmək əvəzinə, qənaət etməyi öyrənməliyik. Allah tərəfindən əmanət verilmiş hər bir istedad dünyaya xəbərdarlığın verilməsi işində Onun izzəti üçün istifadə edilməlidir. Allahın şəhərlərdə Öz əməkdaşları üçün görüləsi bir işi vardır. Missiyalarımız dəstəklənməlidir; yeni missiyalar açılmalıdır. Bu işi müvəffəqiyyətlə irəli aparmaq az xərc tələb etməyəcək. İbadət evlərinə ehtiyac vardır ki, insanlar bu dövr üçün olan həqiqətləri eşitməyə dəvət olunsunlar. Məhz bu məqsəd üçün Allah Öz vəkillərinə sərmayə etibar etmişdir. Qoy mülkünüz dünyəvi təşəbbüslərdə bağlı qalmasın ki, bu işə maneə törədilməsin. Vəsaitinizi elə yerdə saxlayın ki, onu Allahın işinin xeyri üçün idarə edə bilərsiniz. Xəzinələrinizi özünüzdən əvvəl göyə göndərin.” Testimonies, cild 5, 464.